

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.174/2010/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az ítéltábla a dr. ... jogi előadó által képviselt Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Regionális Igazgatósága (Nyíregyháza, Szabadság tér 7-8. szám) felperesnek, a Váradi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Váradi Katalin ügyvéd, Budapest, Bökényföldi út 93. szám) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű, és a II.rendű alperes neve. (címe) II. rendű alperesek ellen kielégítés tűrésére kötelezés iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5.P.20.653/2009/20. számú ítélete ellen az alperesek által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

részítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét abban a részében, amelyben az alperesek között 2007. szeptember 25-én, október 3-án és október 4-én megkötött adásvételi szerződéseknek a felperessel szemben való hatálytalanságát megállapította, és az alpereseket annak tűrésére kötelezte, hogy a felperes az adásvételi szerződések tárgyát képező ingóságokból az I. rendű alperessel szemben fennálló igényét kielégítse, azzal hagyja helyben, hogy a felperes az I. rendű alperessel szemben fennálló igényét a 2008. június 24-én kelt 1941634680 számú jogerős másodfokú határozatában, illetve az I. rendű alperes által a 2007. június 15-én a felpereshez benyújtott önrevízióban meghatározott adótartozás és járulékai erejéig jogosult kielégíteni; az elsőfokú ítéletnek az alpereseket 6 100 000 (Hatmillió-egyszázezer) forint 15 napon belüli egyetemleges megfizetésére kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. rendű alperes egyéni vállalkozó volt, majd egyéni vállalkozását megszüntette, és ezt követően a fia, **V. S.**, valamint az elvált felesége, **V. T.** által 2007. július 21-ével

megalapított II. rendű alperesi társaságnak az alakulástól kezdődő hatállyal lett az ügyvezetője.

Az elsőfokú adóhatóság az I. rendű alperesnél a 2002-2006-os évekre vonatkozóan adóvizsgálatot végzett és személyi jövedelemadó, valamint százalékos egészségügyi hozzájárulás adónemekben a terhére adóhiányt állapított meg, egyidejűleg adóbírság és késedelmi pótlék fizetési kötelezettséget is előírva. A felperes mint másodfokú adóhatóság a 2008. június 24-én kelt 1941634680 számú jogerős határozatában az elsőfokú adóhatósági határozatot részben megváltoztatva az I. rendű alperes terhére 6 872 346 forint adókülönbözetet állapított meg, az adóbírság mértékét 3 436 173 forintra, a késedelmi pótlék mértékét 1 013 703 forintra leszállította.

Az I. rendű alperes még ezt megelőzően 2007. július 15-én általános forgalmi adónemben önrevíziót nyújtott be a 2004-2006-os évekre, pótlólagosan 2 300 000 forint általános forgalmi adó fizetési kötelezettséget bevallva.

A felperes a részben az utólagos adóellenőrzés, részben az önrevíziós bevallás alapján 15 153 508 forint összegű hátralékos adótartozás behajtása érdekében megindította a végrehajtási eljárást az I. rendű alperes ellen. A végrehajtási eljárás során az okmányirodától tudomást szerzett arról, hogy az I. rendű alperes a vételárat nem tartalmazó adásvételi szerződés elnevezésű okiratok tanúsága szerint a korábban a tulajdonában álló SEAT Inca 1,9D VAN típusú ... forgalmi rendszámú gépjárművet 2007. szeptember 25-én, a RENAULT gyártmányú PREMIUM 400.19 T típusú, ... forgalmi rendszámú gépjárművet 2007. október 3-án, a RENAULT gyártmányú AE 420 TI MAGNUM típusú ... forgalmi rendszámú gépjárművet pedig 2007. október 4-én eladta a II. rendű alperesnek. A 2008. szeptember 17-én megkísérelt foglalás során a jelzett ingóságokat a felperes nem tudta lefoglalni, mert azok már nem voltak feltalálhatóak az I. rendű alperes korábbi vállalkozásának székhelyén.

A felperes keresetében a Ptk. 203. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással mindhárom szerződés vele szembeni hatálytalanságának megállapítása mellett elsődlegesen az alpereseknek arra való tűrésére való kötelezését kérte, hogy az I. rendű alperessel szembeni adókövetelését a vagyontárgyakból kielégítse, arra az esetre pedig, ha a vagyontárgyak már nem állnának a II. rendű alperes tulajdonában, a vagyontárgyak értékeként az általa megjelölt pertárgyértéket - 6 100 000 forintot - figyelembe véve, ennek megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket.

Hivatkozott arra, hogy az alperesek által megkötött szerződések a követelésének fedezetét elvonták. Miután a hátralékos adótartozás részben az I. rendű alperes önrevízióján, részben pedig utólagos adóellenőrzés során meghozott jogerős határozaton alapul, az I. rendű alperesnek tudomással kellett bírnia arról, hogy a vagyontárgyak értékesítésével megghiúsítja az adóhatóság felé fennálló hátralékos adótartozás legalábbis részbeni kielégítését. Az I. rendű alperes rosszhiszeműen járt el, és a vele szemben vezetett végrehajtás is csupán részben vezetett eredményre, annak során ugyanis csak 331 690

forint folyt be, az I. rendű alperes pedig nyilatkozata szerint semmilyen végrehajtás alá vonható ingó, vagy ingatlan vagyontárggyal, munkabérrel, egyéb jövedelemmel már nem rendelkezik.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. Hivatkoztak arra, hogy a felperes figyelmen kívül hagyta a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 103. §-ának (6) bekezdésében, valamint a 13/2001.(X.10.) IM számú rendeletben előírtakat. E rendelkezések alapján ugyanis az I. rendű alperes tulajdonában állt, a korábban az egyéni vállalkozásához használt tehergépjárművek értékesítés hiányában sem képezhettek volna a felperes kielégítése alapját, mert azok - az értékükre is tekintettel - végrehajtás alól mentes vagyontárgyaknak minősültek volna. Vitatták, hogy a Ptk. 203. §-a (1) bekezdésének alkalmazására a felperes által feltárt adóhiány esetében is sor kerülhetne, tekintettel arra, hogy a felperes ezen követelése csak a másodfokú határozat meghozatalakor, 2008. július 8-án került az igény állapotába, e követelés tehát az adásvételi szerződések megkötésének időpontjában még nem volt esedékes, lejárt.

Vitatták a vagyontárgyak felperes által megállapított értékét is, hivatkozva arra, hogy azok lényegesen alacsonyabb értékűek, kifogásolták továbbá azt, hogy az I. rendű alperes tartozásának összezszerűségét a felperes a per során beadványaiban eltérő összegekben jelölte meg. A II. rendű alperes bejelentette, hogy 2009. március 10-én a RENAULT gyártmányú gépjárművet 1 500 000 forintos vételáron továbbértékesítette.

Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozata, valamint a felperes által becsatolt adóhatósági iratok alapján meghozott ítéletében megállapította az adásvételi szerződések felperessel szembeni hatálytalanságát, kötelezte az alpereseket annak tűrésére, hogy a felperes az előtte folyamatban lévő 8073839301 számú foglalási jegyzőkönyvben 2008. szeptember 17-én lefoglalt fenti járműveket végrehajtás alá vonja az előtte folyamatban lévő végrehajtási eljárásokban, és magát követelése, valamint járulékai erejéig kielégítse. Amennyiben a gépjárművek már nem képeznék a II. rendű alperes tulajdonjogát, arra az esetre kötelezte egyetemlegesen az alpereseket, hogy a gépjárművek ellenértékéért fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 6 100 000 forintot. Kötelezte továbbá ugyancsak egyetemlegesen az alpereseket az állam javára a feljegyzett kereseti illeték megfizetésére is.

Az ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy a felperes keresete a Ptk. 203. §-ának (1) és (2) bekezdésében szabályozott feltételek fennállására tekintettel megalapozott volt.

A felperes ugyanis bizonyította, hogy az I. rendű alperesnek az első adásvételi szerződés megkötését megelőző napon 2007. szeptember 24-én az önrevízióval bevallottan 2 745 720 forint tartozása állt fenn a felperessel szemben. Bizonyította továbbá a felperes, hogy a végrehajtási eljárás során befolyt 331 690 forinton túl az I. rendű alperes végrehajtható vagyontárggyal nem rendelkezett, így a három gépjármű eladásával a felperes kielégítési alapját elvonta. Az I. rendű alperes mint vezető tisztségviselő kötötte meg az adásvételi szerződéseket a jogi személy II. rendű alperessel, amely kimeríti a Ptk. 203. §-ának (2) bekezdésében foglalt feltételeket, tehát az I. rendű alperes rosszhiszeműen járt el.

Az események időrendi sorrendjéből, a jogügyletek jellegéből mindezek alapján azt a következtetést vonta le, hogy az adásvételi szerződések az I. rendű alperes vagyonának kimentését célozták, annak érdekében, hogy a felperes kielégítési alapjának elvonásával megghiúsítsák a felperesnek a követeléshez való hozzájutását.

Rámutatott arra, hogy a végrehajtási eljárásban nincs statikus állapot, ezért nincs annak jelentősége, hogy a felperes az I. rendű alperes tartozásaként eltérő összegeket mutatott ki a per során. Ezen összegek ugyanis az I. rendű alperes adó folyószámláján nyilvántartott tartozások mindenkor összegének feleltek meg.

Alaptalannak találta az elsőfokú bíróság az alperesek hivatkozását a Vht. rendelkezéseire is, utalva arra, hogy a foglalási jegyzőkönyv becsértéket nem állapított meg.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésükben az alperesek annak hatályon kívül helyezését indítványozták. Hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta értékelni az alperesek jóhiszeműségére vonatkozó bizonyítékokat. Az I. rendű alperes által benyújtott önrevíziók ugyanis igazolják azt, hogy a felperes által végrehajtás alá vont tartozásokat az I. rendű alperes jelentős részben maga tárta fel, ami ellentmond annak, hogy fedezetet kívánt volna elvonni.

Sérelmezték, hogy a gépkocsik értékének, így a szerződések fedezetelvonó voltának a bizonyítása az elsőfokú eljárás során elmaradt, ennek megállapítása nélkül azonban a kielégítési alap elvonását sem lehet megállapítani. A felperes perbeli nyilatkozata álláspontjuk szerint elégtelen a gépjárművek értékének meghatározásához. Az elsőfokú ítélet önellentmondó, mert, miközben az elsőfokú bíróság megállapította azt, hogy az első adásvételi szerződés megkötését megelőző napon az I. rendű alperesnek csupán 2 745 720 forint tartozása állt fenn a felperessel szemben, a fedezetelvonás miatti felelősség terjedelmét a teljes, még le nem járt felperesi követelések értékében állapította meg, holott a másodlagos marasztalás összege nem terjeszkedhetett volna túl a lejárt követelés összegén. Figyelmén kívül hagyta továbbá az elsőfokú bíróság azt is, hogy a per indítását megelőzően a RENAULT MAGNUM gépjárművet a II. rendű alperes 1 500 000 forintos vételáron továbbértékesítette. Ugyanakkor hivatkoztak arra, hogy a másodlagos kereseti kérelem teljesítésének nincs jogszabályi alapja, a Ptk. 203. §-ának rendelkezése alapján ugyanis a tulajdonjogot szerző fél nem kötelezhető arra, hogy a behajthatatlanná vált tartozást az adós hitelezőjének megfizesse.

Ismételten hivatkoztak a Vht. 103. §-ának (6) bekezdésében, valamint a 13/2001. (X.10.) IM rendeletben előírtakra, amely rendelkezések szerint a gépjárművek a becsértékükre tekintettek egyébként is mentesek lettek volna a végrehajtás alól, még a felperes által megjelölt értéken is.

A fellebbezést az ítélet tábla részben és a következők szerint találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek által megkötött adásvételi szerződések a felperessel szemben azok fedezetelvonó jellegére tekintettel hatálytalanok.

Az elsőfokú bíróság ugyan elmulasztotta az ítélete rendelkező részében rögzíteni a felperes követelését megalapozó utólagos adóellenőrzés során meghozott, fizetési kötelezettséget megállapító jogerős hatósági határozatot, illetve az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 145. §-ának rendelkezésére figyelemmel a végrehajthatóság szempontjából ezzel egy tekintet alá eső önellenőrzéssel helyesbített bevallást, mint amelyekben foglalt összegek megszabják a felperest megillető követelés összegét, ugyanakkor helytállóan állapította meg, hogy az alperesek felelőssége az I. rendű alperesnek a felperessel szemben mindkét címen fennálló adótartozására vonatkozóan fennáll.

Az Art. 25. §-ának, valamint a 35. §-ának rendelkezéséből következően ugyanis az I. rendű alperes önadózóként köteles volt az adót a törvényben meghatározott esedékességgel megfizetni. A költségvetésnek az önadózóval szembeni követelése tehát az egyes adónemekre vonatkozó külön jogszabályi rendelkezések által az adó megfizetésére megállapított időpontokban lejárttá vált, függetlenül attól, hogy az adóhiányt az adóhatóság a jogerős határozatával utólag állapította meg. Emellett a perbeli iratok tanúsága szerint az I. rendű alperessel az elsőfokú adóhatóság az adóellenőrzés során tett megállapításait tartalmazó jegyzőkönyvet 2007. július 19-én ismertette, az I. rendű alperesnek tehát legkésőbb ebben az időpontban már számolnia kellett azzal, hogy a megelőzőleg benyújtott áfa önrevízióban feltárt adóhiányon túl további adófizetési kötelezettsége áll fenn. Az ezt követően megkötött adásvételi szerződések fedezetelvonó jellege tehát alappal vitássá nem tehető, figyelemmel arra is, hogy az adóhatóság által folyamatba tett végrehajtási eljárás során az I. rendű alperes maga nyilatkozott akként, hogy sem ingatlan, sem ingó vagyonnal, sem végrehajtás alá vonható jövedelemmel nem rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kizárólag az I. rendű alperes rosszhiszeműségét vizsgálta, azonban a Ptk. 203. §-ában foglalt rendelkezés helyes értelmezése szerint a fedezetelvonás jogkövetkezményeinek alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a jogszerző másik fél, a perbeli esetben tehát a II. rendű alperes rosszhiszeműsége, vagy ingyenes szerzése bizonyított.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy miután az I. rendű alperes már a II. rendű alperes gazdasági társaság ügyvezetőjeként kötötte meg az adásvételi szerződéseket a jogi személy II. rendű alperessel, a II. rendű alperes rosszhiszeműsége, illetve ingyenes szerzése mellett a Ptk. 203. §-ának (2) bekezdése törvényi vélelmet állít fel. Ezt a vélelmet pedig a perben az alperesek nem tudták megdönteni.

A II. rendű alperes, mint jogi személy tudati állapotát ugyanis a képviselőjében eljáró ügyvezetőnek, illetve tagjainak tudati állapota határozza meg, így a II. rendű alperes tudomása az adótartozásról egyben a II. rendű alperes tudati állapotát is jellemzi. Emellett a szerződések vételárat nem tartalmaznak, az okirati bizonyítékok tehát cáfolják a szerzés visszterhes jellegét. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az I. rendű alperes a 2009.

szeptember 17-én megtartott tárgyaláson maga nyilatkozott akként, hogy valójában a gépjárműveket fiának, a II. rendű alperes részbeni tulajdonosának adta ajándékba. Függetlenül tehát attól, hogy a gépjárművek a II. rendű alperes gazdasági társaság tulajdonába kerültek, az I. rendű alperes nyilatkozatára tekintettel az ügyletek valójában az I. rendű alperes és közeli hozzátartozója között jöttek létre, amely esetben a Ptk. 203. §-ának (1) bekezdése alapján már önmagában a hozzátartozók közti ingyenes átruházásra tekintettel megvalósult a fedezetelvonás. Az I. rendű alperes perbeli nyilatkozatának egyébként az okmányiroda által megküldött adásvételi szerződések nem mondanak ellent, tekintettel arra, hogy ingóságokról lévén szó, a Ptk. azok adásvételéhez írásbeli alakot nem ír elő, a szerződés tehát szóban is érvényesen létrejött, és a tulajdon átruházás a vagyontárgyak birtokba adásával megvalósult. Gépjárművek esetében egyébként a gépjármű forgalmi engedélye, illetve törzskönyve a 35/2000.(XI.30.) BM rendelet rendelkezéseire figyelemmel önmagukban egyébként sem bizonyítják a gépjármű feletti tulajdonjogot.

Az alperesek fellebbezésükben arra alaptalanul hivatkoznak, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy önrevíziót nyújtott be, az adásvételi szerződések megkötésekor jóhiszeműen járt el. Azon túl ugyanis, hogy a már kifejtettek szerint a jó- vagy rosszhiszeműségnek a jogszerző fél tudati állapota szempontjából van csak jelentősége, az önellenőrzés az Art. 49. §-ának rendelkezése alapján csupán az adó, vagy adóalap helyesbítésére irányul, és abban az esetben, ha az pótlólagos adófizetési kötelezettséggel jár együtt, egyenértékűvé válik az adóhiányt megállapító, jogerős és végrehajtható adóhatósági határozattal. Önmagában tehát az önellenőrzés nem utal egyben a feltárt adóhiány megfizetésére való kötelezettség szándékolt teljesítésére, következésképpen nem zárja ki a fedezetelvonás megvalósulását.

Tévesen hivatkoztak továbbá az alperesek a Vht. 103. §-ának (6) bekezdésében, illetve a 13/2001. (X.10.) IM rendeletben foglalt rendelkezések perbeli esetbe való alkalmazhatóságára. Adott esetben ugyanis nem végrehajtási eljárásról, hanem a hitelezőt károsító, fedezetelvonó szerződés jogkövetkezményének alkalmazásáról van szó. A Ptk. 203. §-a a rosszhiszemű, vagy ingyenes szerző felelősségét megállapító szabályt tartalmaz, és függetlenül attól, hogy az e rendelkezésre alapított keresetnek megfelelően meghozott jogerős ítélet alapján a harmadik személy ellen végrehajtási eljárás lefolytatására kerül sor, a relatív hatálytalanság a Vht-ban foglalt rendelkezésektől függetlenül teszi lehetővé a hitelező részére a harmadik személy tulajdonába került vagyontárgyból történő kielégítést. E rendelkezések egyébként is az I. rendű alperes ellen vezetett végrehajtás esetén lettek volna irányadóak, feltéve, hogy a végrehajtás időpontjában az I. rendű alperes egyéni vállalkozása még működött volna.

Megalapozatlanul állítja továbbá a fellebbezés azt is, hogy a Ptk. 203. §-ában foglalt rendelkezés alkalmazása során, ha egyébként a fedezetelvonás megvalósult, azonban a vagyontárgy már nincs a jogszerző harmadik személy tulajdonában, a harmadik fél ne lenne kötelezhető a vagyontárgy értéke erejéig helytállásra. Ebben az esetben ugyanis - a fellebbezésben kifejtettekkel ellentétben - a tulajdonjogot szerző fél nem a behajthatatlanná vált tartozás hitelező részére történő megfizetésére köteles, hanem a továbbértékesített vagyontárgy értéke erejéig való helytállásra. (BH. 1980. évi 345. sorszám alatt közzétett eseti döntés)

Alaposnak találta azonban a fellebbezést az ítéltábla az elsőfokú ítéletnek ez utóbbi esetre az alpereseket 6 100 000 forint egyetemlegesen történő megfizetésére kötelező rendelkezését sérelmező részében.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján ugyanis a perben a felperesnek kellett azt bizonyítania, hogy az elvont vagyontárgyaknak mennyi volt az értéke a megkísérelt lefoglalás időpontjában. Ennek bizonyítására a felperes perbeli, a pertárgyérték meghatározására vonatkozó nyilatkozata valóban nem elégséges, és miután e jelentős tény megállapításához olyan szakértelem szükséges, amellyel a bíróság sem rendelkezik, nem lett volna mellőzhető a felperes tájékoztatása arról, hogy a másodlagos kereseti kérelmére vonatkozó bizonyítási kötelezettségének szakértő kirendelésének indítványozásával tehet eleget. (Pp. 3. §-ának (3) bekezdése)

A fenti indokok alapján az ítéltábla a Pp. 213. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint résztételeket hozva a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletnek a szerződések felperessel szembeni hatálytalanságára, és az I. és II. rendű alperesek tűrésre való kötelezésére vonatkozó rendelkezéseit, ezt meghaladó részében az elsőfokú ítéletet a

Pp. 252. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a másodlagos kereseti kérelem tárgyában a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az új eljárás során az elsőfokú bíróságnak a felperes bizonyítási indítványától függően meg kell állapítania a vagyontárgyaknak a sikertelen foglalás időpontjában fennállt forgalmi értékét, és annak megfelelően kell kötelezni az alpereseket a fedezet értékének megfizetésére. A már értékesített RENAULT MAGNUM típusú gépjármű esetében az érték nyilvánvalóan nem lehet kevesebb, mint az a vételár, amelyen azt a II. rendű alperes időközben értékesítette, ha pedig a szakértő ennél magasabb értéken állapítja meg a vagyontárgy forgalmi értékét, azzal szemben az alperes tartozik bizonyítania azt, hogy a szerződésben kikötött vételár felelt meg a foglaláskori piaci értékviszonyoknak.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

D e b r e c e n, 2010. június 15. napján

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet s.k. előadó bíró,
Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -